

Bloeiende wilde planten in een warme winter

In de warme winter van 2006-2007 deed Maarten 't Hart drie maanden lang onderzoek naar bloeiende planten in de omgeving van zijn huis. Hier volgt een verkorte weergave van het verslag dat hij naar FLORON stuurde.

Het jaar 2006 was warm, extreem warm. De reactie kon niet uitblijven. Veel zaad kiemde tot laat in het seizoen. Het al aanwezige groen liep nog eens extra uit. Ook verschenen bij reeds half uitgebloeide planten regelmatig nieuwe loten in de bladoksels, waarna de planten vanonder de hoofd-bloeistengel(s) weer verder bloeiden. De vorst bleef uit en daardoor kon dit proces heel lang doorgaan.

December 2006 zette zacht in. Gewapend met pen en notitieboekje trok ik het 'veld' in om soorten te verzamelen die nog bloeiden. Eind december telde mijn lijst al 92 soorten en in januari ging het speurwerk gewoon door. Het bleef warm. Toch ging de vitaliteit van veel soorten achteruit en werd het aantal bloeiende individuen per soort minder. Negentien soorten hielden het zelfs zonder vorst voor gezien. Vijftien soorten sneuvelden bij een bescheiden kou-inval. Een deel hiervan had ook zonder vorst het eind van januari waarschijnlijk amper gehaald. Ook in februari kaptten nog zes soorten spontaan met hun bloei praktijken. Al met al beëindigden de meeste winterbloeiers hun activiteiten zonder dat er vorst aan te pas kwam.

Aftakeling

Over de hele linie deed zich in de loop van januari en februari een langzame aftakeling voor. Dit ondanks de hoge temperaturen. Mijn conclusie is dan ook dat niet alleen de temperatuur verantwoordelijk is voor een florissante plantengroei, er is een tweede grootheid die beslissend is: de hoeveelheid licht. Hoe langer het gebrek aan licht duurt (de winter van 2006/2007 kende een flink zonuren tekort) des te moeilijker lijkt het te worden om bloeiend te overleven.

Er is echter een groep soorten waar dit alles minder vat op heeft. Ze zijn redelijk vorstbestendig en ze kunnen zich tevens in meer of mindere mate met weinig licht redden. Ik trof in het onderzochte gebied zeventien van deze aangepaste soorten aan. Ze bloeiden van begin december tot en met eind februari ononderbroken door. Een deel van deze soorten hoort bij de harde kern, die ook in veel andere jaren 's winters voor nageslacht blijft zorgen. Bekende planten als Madeliefje, Paardenbloem, Schijfkamille en Klein kruiskruid behoren hiertoe, allemaal Composieten.

Geconserveerde bloemen

Tenslotte nog iets, over de bloemen zelf. Vaak zijn deze kleiner dan tijdens de zomer. De maten duiken soms onder het minimum dat in de flora wordt opgegeven. Bij een aantal soorten, zoals: Gewone hoornbloem, Vogelmuur, Spurrie en Kleine veldkers zijn de kroonbladen bovendien vaak half gesloten. Ze openen zich alleen verder onder de meest gunstige weersomstandigheden. Wat ook opvalt is de langere levensduur per bloem. 's Zomers treedt eerder verwelking op. Vooral bij Kale jonker en Akkerdistel leek het of de bloeiwijzen enigszins door de lage temperatuur geconserveerd in tact bleven.

Tekst: Maarten 't Hart (kunstschilder, website: www.maarten-thart.nl)